

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره										
الف	تاریخ ادبیات (۲ نمره)											
۰/۵	۱- چرا شاعران دوره بازگشت به پیروی از اسلوب‌های کهن پرداختند؟ ۲- توضیح زیرکدامیک از شخصیت‌های ادبی دوره بیداری را معرفی می‌کند؟ «از معروف‌ترین نویسندهای سیاستمداران این دوره است ، قبل از او سبک نویسندهای فارسی با تکلف و تصنیع همراه بود. او با تغییر سبک نگارش، تکلف را در نثر از بین برد و مسائل عصر را با زبان و اصطلاحات رایج و آمیخته به شعر و ضرب المثل‌های لطیف، به سبک گلستان سعدی نوشت.» الف- دهدزا ب- ادیب الممالک فراهانی ج- قائم مقام فراهانی د- میرزا آقا تبریزی ۳- درست یا نادرست بودن سوال‌های زیر را مشخص کنید. الف) شعر انتقادی «ای قلم» سروده عارف قزوینی است؟ درست / نادرست ب) پروین اعتصامی ، قصیده را به سبک منوچهری به روانی و لطافت شعر سعدی می‌سرود. درست / نادرست ۴- نام پدیدآورندهای آثار را درستون «الف» به آثار درستون «ب» وصل کنید.(در ستون «ب» یک مورد اضافی است.)	۰/۲۵										
	<table border="1"> <tr> <td>«ب»</td> <td>«الف»</td> </tr> <tr> <td>۱- اگه بابا بمیره</td> <td>الف) سید علی موسوی گرمارودی</td> </tr> <tr> <td>۲- تلخ آل احمد</td> <td>ب) جلال آل احمد</td> </tr> <tr> <td>۳- گوشواره عرش</td> <td>ج) محمد رضا سرشار</td> </tr> <tr> <td>۴- خسی در میقات</td> <td></td> </tr> </table>	«ب»	«الف»	۱- اگه بابا بمیره	الف) سید علی موسوی گرمارودی	۲- تلخ آل احمد	ب) جلال آل احمد	۳- گوشواره عرش	ج) محمد رضا سرشار	۴- خسی در میقات		۰/۵
«ب»	«الف»											
۱- اگه بابا بمیره	الف) سید علی موسوی گرمارودی											
۲- تلخ آل احمد	ب) جلال آل احمد											
۳- گوشواره عرش	ج) محمد رضا سرشار											
۴- خسی در میقات												
ب	سبک شناسی (۲ نمره)											
۰/۲۵	۵- در شعر «ملکالشعرای بهار» و «ادیبالممالک فراهانی» توجه به چه قالب‌هایی بیشتر بوده است؟ الف) قصیده و مثنوی ب) مستزد و چهار پاره ج) قصیده و غزل د) مثنوی و غزل ۶- همه گزینه‌ها «سطح زبانی» نشر دوره بیداری را نشان می‌دهد، به جز گزینه الف) نثر دوره ساده و قابل فهم است . ب) بسیاری از لغات انگلیسی، ترکی، فرانسوی به نثر فارسی وارد شد. ج) واژه‌ها و ترکیب‌های عربی ناآشنا کمتر می‌شود . د) لغات و اصطلاحات دینی و عرفانی در نثر وارد می‌شود. ۷- جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پرکنید. الف) شاعرانی که به زبان مردم عادی شعر می‌گفتند به آرایه‌های بیانی و بدیعی و سنت‌های ادبی پایبند بودند. ب) شاخص‌ترین شاعران عصر بیداری که به دفاع از کارگران و ضعیفان توجه داشتند، فرخی یزدی و بودند . ۸- سوال‌های تشریحی الف) دو مورد از ویژگی‌های «فکری» شعر انقلاب اسلامی را بنویسید.	۰/۲۵										
۰/۵	ب) در شعر سنتی دوره انقلاب اسلامی ، تقليد و تمایل به کدام سبک‌های شعری زیاد است؟	۰/۵										
	«ادامه سوالات در صفحه دوم »											

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
ج	موسیقی شعر (۶ نمره)	
۰/۵	۹- واژه «دلارام» را یک بار بدون حذف همزه و یک بار با حذف همزه ، تقطیع هجایی کنید. ۱۰- در تقطیع نمونه های زیر، برای هر مورد کدام اختیار شاعری استفاده شده است؟ نوع اختیار را بنویسید. الف) جادویی «_ل_ - _» ب) بهانه «_ل_ - _» ۱۱- کدام گزینه با مصروف «از در درآمدی و من از خود به در شدم » هم وزن است؟ الف) آن یار کزو خانه ما جای پری بود ب) ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی ج) مگر تو روی بپوشی و فتنه باز نشانی د) در کار گلاب و گل حکم از لی این بود ۱۲- با توجه به بیت «آب آتش فروز، عشق آمد / آتش آب سوز عشق آمد » پایه های آوایی، نشانه های هجایی و وزن شعر را در جدول زیر قرار دهید.	۱
۰/۲۵		
۰/۲۵		
۰/۷۵	۱۳- نام بحر حاصل از تکرار وزن زیر را به طور کامل بنویسید. فاعلاتن، فاعلاتن، فاعلن ۱۴- با توجه به بیت «کیسه هنوز فربه است ، با تو از آن قوی دلم / چاره چه خاقانی اگر، کیسه رسد به لاغری» الف) در کدام رکن بیت اختیار <u>وزنی</u> صورت گرفته است؟ نوع آن چیست? ب) کاربرد این قابلیت ، تنها در چه وزن هایی رخ می دهد؟ ۱۵- کدام مصروف زیر «ناهمسان» است؟ الف) کی شعر ترانگیزد خاطر که حزین باشد ب) آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم	۲/۲۵
۰/۵		
۰/۵		
۰/۲۵		
۵	زیبایی شناسی (۶ نمره)	
۰/۲۵	۱۶- آرایه های «مرا عات نظیر ، تلمیح ، و تضمین» را در بیت های زیر مشخص کنید. الف) به تمنای تو در آتش محنت چو خلیل گوییا در چمن لاله و ریحان بودم ب) درویش بی معرفت نیارامد تا فخرش به کفر انجامد؛ کاد اللئر آن یکون کُفرًا ج) شعاع درد مرا ضرب در عذاب کنید مگر مساحت رنج مرا حساب کنید	
۰/۲۵		
۰/۲۵		
۰/۲۵		
	«ادامه سوالات در صفحه سوم »	

نام و نام خانوادگی :	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	سوالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
ساعت شروع: ۱۰ صبح	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸	تعداد صفحه: ۴	پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره				
۱	<p>۱۷- در بیت «اگر ز خلق ملامت و گر ز کرده ندامت / کشیدم، از تو کشیدم، شنیدم، از تو شنیدم» الف) «لَفْ دُوم» و «نَشَرْ أَول» را نشان دهید. ب) نوع «لَفْ و نَشَر» را بنویسید.</p> <p>۱۸- در کدام یک از ابیات آرایه «تناقض» و در کدام ، آرایه «تضاد» دیده می شود؟ دلیل تشخیص خود را بنویسید.</p> <p>الف) کی شود این روان من ساکن / این چنین ساکن روان که منم ب) شادی ندارد آن که ندارد به دل غمی / آن را که نیست عالم غم، نیست عالمی</p> <p>۱۹- در هر یک از بیت های گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است ؟ «ب» یک مورد اضافه است.</p> <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="text-align: center; width: 50%;">«ب»</td> <td style="text-align: center;">«الف»</td> </tr> <tr> <td style="text-align: center;">۱- اغراق ۲- حسن تعلیل ۳- تلمیح ۴- مراعات نظری</td> <td style="text-align: center;">الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها ب) برلب کوه جنون خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت ج) اگرچه نقش دیوارم به ظاهر از گران خوابی / اگر رنگ از رخ گل می پرد ، بیدار می گردم</td> </tr> </table>	«ب»	«الف»	۱- اغراق ۲- حسن تعلیل ۳- تلمیح ۴- مراعات نظری	الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها ب) برلب کوه جنون خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت ج) اگرچه نقش دیوارم به ظاهر از گران خوابی / اگر رنگ از رخ گل می پرد ، بیدار می گردم	۰/۷۵
«ب»	«الف»					
۱- اغراق ۲- حسن تعلیل ۳- تلمیح ۴- مراعات نظری	الف) شب تاریک و بیم موج و گردابی چنین هایل / کجا دانند حال ما سبکباران ساحلها ب) برلب کوه جنون خنده شیرین بهار / نقش زخمی است که از تیشه فرهاد شکفت ج) اگرچه نقش دیوارم به ظاهر از گران خوابی / اگر رنگ از رخ گل می پرد ، بیدار می گردم					
۰/۵	<p>۲۰- در بیت «نگران با من استاده سحر/صبح می خواهد ازمن/اکزمبارک دم او آورم این قوم به جان باخته را/بلکه خبر» کلمه «نگران» ایهام دارد ، معانی مختلف آن را بنویسید.</p> <p>۲۱- در بیت «چون شبنم او فتاده بدم پیش آفتاب/مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم» الف) در کدام واژه آرایه «ایهام تناسب» به کار رفته است ؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمه «تناسب» دارد ؟</p>	۰/۲۵				
۰/۲۵	<p>۲۲- آرایه های «اسلوب معادله» و «حسن آمیزی» را در ابیات زیر بباید و دلیل تشخیص خود را برای هر مورد بنویسید.</p> <p>الف) آسمان فربی آبی رنگ شد. ب) سرگشان را فکند تیغ مكافات ز پای / شعله را زود نشانند به خاکستر خویش</p>	۰/۵				
۰/۵	<p>۲۳- با توجه به بیت «خمیده پشت از آن گشتند پیران جهان دیده / که اندر خاک می جویند ایام جوانی را « الف) شاعر چه دلیلی برای «خمیدگی پشت پیران» بیان کرده است ؟ ب) این هنر شاعرانه سبب پیدایش کدام آرایه معنوی ، در بیت شده است ؟</p>	۰/۲۵				
	«ادامه سوالات در صفحه چهارم»					

سؤالات امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	نام و نام خانوادگی:
پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه	تعداد صفحه: ۴	تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸	ساعت شروع: ۱۰ صبح
دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸			مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu.ir

ردیف	سؤالات (پاسخ نامه دارد)	نمره
۱	نقد و تحلیل نثر و نظم (۴ نمره)	
۰/۵	<p>۲۴- با توجه به شعر زیر، به پرسش‌ها پاسخ دهید.</p> <p>۱- چون گشت زمین زجور گردون سرد و سیه و خموش و آوند،</p> <p>۲- بنواخت زخم برفلک مشت آن مشت تویی توای دماوند</p> <p>۳- تا درد و ورم فرو نشیند کافور برآن ضماد کردند</p> <p>۴- شو منجر ای دل زمانه وان آتش خود نهفته مپسند</p> <p>الف) دو مورد از <u>ویژگی زبانی</u> سروده بالا را بیابید و بنویسید.</p> <p>ب) شعر بالا از «محمد تقی بهار» است، «سطح فکری» آن را بررسی کنید. «دو مورد»</p> <p>ج) آرایه <u>شاخص بیت سوم</u> چیست؟ در مورد آن بنویسید.</p> <p>۲۵- با توجه به متن «فردای آن روز به خاطرم آمد که دیروز یک دست از بهترین لباس‌های نودوز خود را به انضمام مایحتوی، یعنی آقای استادی مصطفی خان، به دست چلاق شده خودم از خانه بیرون انداخته‌ام، ولی چون تیری که از شست رفته باز نمی‌گردد، یک بار دیگر به کلام بلند پایه «از ماست که برماست» ایمان آوردم و پشت دستم را داغ کردم که تا من باشم دیگر پیرامون ترفیع رتبه نگردم.</p>	
۰/۵	الف) یک «کنایه» در متن بیابید و معنی آن را بنویسید.	
۰/۲۵	ب) آرایه «تضمین» را در متن پیدا کنید و بنویسید.	
۰/۲۵	ج) بین واژه‌های «دست» و «شست» چه آرایه‌ای وجود دارد؟	
۱	د) دو مورد از <u>ویژگی‌های زبانی</u> نثر جمال زاده را بنویسید.	
۲۰	موفق و سربلند باشید	

ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	۱۳۹۸	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸
نمره		ردیف
۰/۵	الف) تاریخ ادبیات (نمره ۲) ۱- به سبب فقر فرهنگی جامعه ۰/۲۵ - سستی و رخوت حاکم بر ادبیات ۰/۲۵ ۱۳ ص	۱
۰/۲۵	«ج» / قائم مقام فراهانی ۰/۲۵ ۱۹ ص	۲
۰/۵	الف) نادرست ۰/۲۵ - ۰ ص ۷۰ ب) نادرست ۰/۲۵ - ۰ ص ۱۶ و ۱۵	۳
۰/۷۵	الف: با «۳» (گوشواره عرش) ۰/۲۵ - ۰ ص ۷۱ ب: با «۴» (خسی در میقات) ۰/۲۵ - ۰ ص ۷۴ ج: با «۱» (اگه بابا بمیره) ۰/۲۵ - ۰ ص ۷۷	۴
۰/۲۵	ب) سبک شناسی (نمره ۲) گزینه «الف» / قصیده و منوی ۰/۲۵ - ۰ ص ۴۳	۵
۰/۲۵	گزینه «د» / لغات و اصطلاحات دینی و عرفانی در نثر وارد می‌شود. ۰/۲۵ - ۰ ص ۴۵	۶
۰/۵	الف) کمتر ۰/۲۵ - ۰ ص ۴۴ ب) ابوالقاسم لاهوتی ۰/۲۵ - ۰ ص ۴۳	۷
۱	الف) ۱- شاعران به مفاهیم و مضامین اسلامی به ویژه فرهنگ عاشورایی توجه نمودند. ۲- روح حماسه و عرفان در شعر این دوره آشکار است. تلفیق این دو را در غزل حماسی انقلاب می‌توان دید. ۳- روی آوردن به مفاهیم انتزاعی در شعر این دوره آشکار است. ۴- یکی از اصلی‌ترین درون مایه‌های شعر این دوره فرهنگ دفاع مقدس است. «دو مورد» ۰/۵ - ۰ ص ۱۰۰ ب) سبک عراقی و خراسانی ۰/۵ - ۰ ص ۹۹	۸
۰/۵	ج) موسیقی شعر (نمره ۶) بدون حذف همزه = دل / آ / رام ۰/۲۵ - با حذف همزه = د / لا / رام ۰/۲۵ - ۰ ص ۴۹	۹
۱	الف) در هجای دوم شاعر از اختیار زبانی ۰/۲۵ - کوتاه تلفظ کردن مصوت بلند استفاده کرده است ۰/۲۵ - ۰ ص ۵۴ ب) در هجای آخر شاعر به جای هجای کوتاه از اختیار زبانی ۰/۲۵ - بلند تلفظ کردن مصوت کوتاه بهره برده است. ۰/۲۵ - ۰ ص ۵۴	۱۰
۰/۲۵	با گزینه «ب» ای بی خبر بکوش که صاحب خبر شوی ۰/۲۵ - ۰ ص ۲۴	۱۱
۲/۲۵	۶۵ ص	۱۲
۰/۷۵	بحر رمل ۰/۲۵ - مسدس ۰/۲۵ - ۰ ص ۱۰۷	۱۳
۱	الف) رکن دوم مصرع دوم ۰/۲۵ - قلب ۰/۲۵ - ۰ ص ۸۶ ب) مفتیلن و مفاعیلن ۰/۵ - ۰ ص ۸۵	۱۴
۰/۲۵	گزینه «ب» / آبی تر از آنیم که بی رنگ بمیریم ۰/۲۵ - ۰ ص ۲۱	۱۵
۰/۷۵	د) زیبایی‌شناسی (۶ نمره) الف) تلمیح ۰/۲۵ - ۰ ص ۳۰ ب) تضمین ۰/۲۵ - ۰ ص ۳۲ ج) مراعات نظریه ۰/۲۵ - ۰ ص ۲۸	۱۶
۰/۷۵	الف) ندامت ۰/۲۵ - کشیدم ۰/۲۵ - ب) نامرتب یا مشوش ۰/۲۵ - ۰ ص ۶۲	۱۷
	ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم	

ساعت شروع: ۱۰ صبح	رشته: ادبیات و علوم انسانی علوم و معارف اسلامی	راهنمای تصحیح امتحان نهایی درس: علوم و فنون ادبی ۳
تاریخ امتحان: ۱۴/۱۰/۱۳۹۸		پایه دوازدهم دوره دوم متوسطه
مرکز سنجش و پایش کیفیت آموزشی http://aee.medu	۱۳۹۸	دانش آموزان روزانه، بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نوبت دی ماه سال ۱۳۹۸
نمره		ردیف
۱	الف) تناقض ۶۰ / ۰ ص ۲۵ ب) تضاد ۰ / ۲۵ دلیل این است که تضاد آوردن دو امر متضاد است؛ بدون آنکه متناقض هم باشند، اما در متناقض نما، تضاد در یک امر است؛ به دو امر؛ در حقیقت تناقض برانگیختن اعجاب است از راه خلاف عرف و عادت و منطق . ۰ / ۵ ص ۶۱	۱۸
۰/۷۵	الف: با «۴» مراعات نظیر ۰/۰ ص ۲۸ : ب: با «۳» تلمیح : ۰/۰ ص ۳۰ ج: با «۱» اغراق ۰/۰ ص ۸۸	۱۹
۰/۵	۱- نگریستن؛ ۲- نگران و مضطرب ۰/۵ ص ۹۲	۲۰
۰/۵	الف) مهر ۰/۰ ب) آفتاب یا عیوق ۰/۰ ص ۹۲	۲۱
۱	الف) حس آمیزی ۰/۰ دلیل: آمیزش یک امر ذهنی با حس بینایی ۰/۰ ص ۱۱۴ ; ب) اسلوب معادله ۰/۰ دلیل: بیان مطلبی در دو عبارت مستقل به نحوی که یکی از طرفین که به صورت ضرب المثل است، معادلی است برای تأیید عبارت دیگر. ۰/۰ ص ۱۱۶	۲۲
۰/۷۵	الف) که در خاک به دنبال جوانی می گردد، ۰/۰ که یک دلیل ادبی و غیر واقعی است ۰/۰ ب) حسن تعلیل ۰/۰ ص ۱۱۷	۲۳
۰/۵	ه) نقد و تحلیل نثر و نظم (۴ نمره) الف) دربیت‌ها، جمله‌ها به شکل مرکب است، بین واژه‌ها روابط معنایی تناسی: سرد و سیاه و خاموش؛ منفجر و آتش؛ درد و ورم و ضماد؛ تکرار: مشت و تو. آوردن واژه‌های کهنه ضماد و آوند. ساده بودن زبان شعر، ساختمان بیشتر واژه‌ها ساده است. بیشتر واژه‌ها فارسی‌اند به جز یکی دو مورد عربی. به کار بردن فعل پیشوندی فرو نشیند. به کار بردن بنوخت به جای زد. (دو مورد) هر مورد ۰/۰ ص ۱۶ و ۱۷	۲۴
۱	ب) نوع ادبی شعر ادبیات پایداری و مقاومت است. دماوند نماد آزادیخواهان و آگاهان خاموش جامعه؛ درون مایه: دعوت به قیام و مبارزه در برابر بیداد و ستم پادشاه وقت محمد علی شاه قاجار؛ شعر جنبه ملی و میهنه دارد و در مورد مسائل روز جامعه طرح مسائل سیاسی- اجتماعی با زبان حماسی در سبک خراسانی سروده شده است؛ شعر در خدمت آزادی و وطن خواهی و مخالفت با دولت وقت و برای برانگیختن احساسات ملی و وطنی مردم برای دعوت به قیام (۲ مورد) هر مورد ۰/۵ ص ۱۶ و ۱۷	
۰/۵	ج) حسن تعلیل ۰/۰ علت نشستن برف بر قله دماوند را تسکین درد می‌داند. ۰/۰ ص ۱۶	
۰/۵	الف) از ماست که بر ماست کنایه از مقصود دانستن خود؛ پشت دست داغ کردن: عبرت گرفتن و توبه کردن (یک مورد) ۰/۰ ص ۷۴	۲۵
۰/۵	ب) «از ماست که بر ماست» ۰/۰ ج) جناس ناقص ۰/۰ ص ۷۴	
۱	د) قالب متن داستان است. به محتوا توجه دارد و در نقد تظاهر و دوره‌بی است. سبک نویسنده‌گی و کاربرد واژگان عامیانه و متدالو در نشره‌مان دوره است مانند: دست چلاق شده، پشت دست داغ کردن، و کلام را به طبع خوانندگان نزدیک کرده است. درون مایه طنزمانند: لباس نودوز خودم را با مایحتوی بیرون انداخته بودم. به راه کسانی چون زین العابدین مراجعتی و دهخدا رفته است. (۲ مورد) هر مورد ۰/۵ ص ۷۴	
۲۰	"در پایان، نظر همکاران گرامی در بخش نقد و تحلیل نظم و نثر صائب است"	